

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: 5
Møtenr. 052011
Møtedato.: 27.10.11
Notatdato.: 13.10.11
Arkivsaksnr.: 2008/17529
Saksbehandler: Anne Grete Grude

REVISJON OG VIDEREUTVIKLING AV KVALITETSSYSTEMET VED UiO

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling:

Systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO ble vedtatt av universitetsstyret i 2004. I tillegg har hvert fakultet sin egen systembeskrivelse, godkjent av universitetsstyret. I 2006 gjennomførte UiO en intern evaluering av kvalitetssystemet. NOKUT evaluerte systemet vårt i 2007 og skal evaluere det igjen innen 2013. Systembeskrivelsen for kvalitetssystemet har vært gjenstand for mindre justeringer siden 2004, men ingen helhetlig revisjon.

Hovedproblemstilling i saken:

På bakgrunn av innspill fra fakultetene og Studentparlamentet, samt endringer i praksis gjennom årenes løp, er det behov for en helhetlig gjennomgang av systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO. Det er den overordnede systembeskrivelsen som i denne omgang er gjenstand for revisjon. Neste fase vil være videreutvikling av metodisk og innholdsmessig støtte for arbeidet med å evaluere studier.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Studiekomiteen gir tilslutning til...

1. ...at kvalitetssystemet videreutvikles i tråd med de formål og prinsipper som er redegjort for i vedlagt notat. (Evt med følgende endringer/ tillegg)
 2. ...skissen over «Felles rammer for evaluering av studiekvalitet». (Evt med følgende endringer/ tillegg)
-

Vedlegg:

- Notat til Universitetsstyrets Studiekomite, datert 15.10.11.
- Brosjyre om kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Oslo
- Vedlegg til NOKUTS tilsynsforskrift, Kap 3: Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring

Sakstype: Vedtakssak
Saksnr: 5
Møte nr.:052011
Møtedato: 27.10.11.
Notatdato 10.10.11.
A-saksnr.: 2008/17529
Saksbehandler: Anne Grete Grude

NOTAT TIL UNIVERSITETETS STUDIEKOMITE

REVISJON OG VIDEREUTVIKLING AV KVALITETSSYSTEMET

Bakgrunn

Kvalitetssystemet ved UiO ble vedtatt av Universitetsstyret i 2004, evaluert og godkjent av NOKUT i 2007. Systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO har vært gjenstand for flere mindre justeringer, men ingen helhetlig gjennomgang og revisjon. Tiden er nå moden for en videreutvikling i tråd med mottatte innspill og endring i praksis gjennom årenes løp. Innen 2013 skal NOKUT evaluere kvalitetssystemet vårt igjen.

Da NOKUT evaluerte kvalitetssystemet i 2007, trakk komiteen frem at UiO med fordel kunne jobbe videre med forankringen av kvalitetssystemet blant de ansatte og med koplingen mellom kvalitetssystemet og andre styringsprosesser. Videre er det fra fakultetene og Studentparlamentet kommet innspill som særlig er knyttet til hyppigheten i evalueringer og at ikke alle prosesser oppleves som nyttige.

UiOs kvalitetssystem for utdanning er i dag relativt godt forankret i organisasjonen og grunntrekkene i kvalitetssystemet foreslås videreført. Det er imidlertid behov for en videreutvikling slik at evalueringene oppleves som relevante og nyttige. Forslag til endringer er utarbeidet med bakgrunn i tilbakemeldinger fra fakultetene og Studentparlamentet. Skissen til ny systembeskrivelse har vært, og vil fortsatt bli drøftet på møter i fakultetenes kvalitetsnettverk høsten 2011.

UiO har siden kvalitetssystemet ble etablert, utviklet et system for langsiktige strategiske planer, rullerende årsplaner og tertialrapportering som gjør at studiekvalitet naturlig knyttes opp til planleggings- og beslutningsprosesser ved UiO. Revisjonen av kvalitetssystemet vil ta opp i seg utviklingen av UiOs system for virksomhetsstyring.

Bakgrunnsdokumenter

- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (NOKUTs tilsynsforskrift)
- Rapport etter intern revisjon av kvalitetssystemet ved UiO, 2006
- Rapport etter NOKUTs evaluering av UiOs kvalitetssystem, 2007
- Fakultetenes kvalitetsrapporter, særlig for 2009 og 2010

Formål

Utviklingen av kvalitetssystemet vil skje i to faser. Det er den overordnede systembeskrivelsen som revideres og videreutvikles i denne omgang. Formålet med selve revisjonen er at den skal bidra til:

- Økt nytteverdi gjennom større muligheter for å målrette evalueringene etter behov
- Bedre formidling av kvalitetssystemet gjennom tekstlig innstramming og færre separate dokumenter
- Effektivisering gjennom færre rapporter og sjeldnere frekvens

Etter revisjonen av systembeskrivelsen, vil neste fase bli å videreutvikle maler, veiledninger og støtteverktøy for evaluering av studier. Det langsiktige målet er et modent kvalitetssystem som

- I enda større grad bidrar til utvikling i tillegg til kvalitetssikring av studier
- Gir støtte for kvalitetsarbeidet på alle nivåene i organisasjonen
- Fremskaffer relevant informasjon for kvalitetsvurderinger på alle nivåene i organisasjonen

Prinsipper for ny systembeskrivelse

På bakgrunn av formålet beskrevet ovenfor og tilbakemeldinger fra fakultetene og Studentparlamentet, foreslår studieavdelingen at ny systembeskrivelse utvikles etter følgende prinsipper:

1. UiO skal ha en felles systembeskrivelse for kvalitetssystemet.

Konsekvens: Krav om fakultetsvise systembeskrivelser bortfaller. Fakultetene og instituttene arbeider videre med rutinebeskrivelser for hvordan evalueringene i kvalitetssystemet gjennomføres og dokumenteres, samt hvordan rapportene behandles og funnene følges opp.

2. Systembeskrivelsen for kvalitetssystemet rendyrkes som en rammebestemmelse. *Konsekvens:*

Systembeskrivelsen skal angi minstekrav til evalueringen av studiekvalitet. Metodisk og innholdsmessig veiledning for kvalitetsarbeidet videreutvikles i en egen verktøykasse som kan inkludere deler av dagens rapportmaler og dagens verktøykasse for studentevalueringer.

3. Hovedtrekkene i dagens evalueringer av studiekvalitet videreføres.

Konsekvens: Det gjøres justeringer knyttet til frekvens og innholdskrav for evalueringstiltakene, basert på tilbakemeldinger fra fakultetene og Studentparlamentet. Se tabell 2 nedenfor.

4. Årlig plan og rapport om studiekvalitet går inn i den ordinære virksomhetsstyringsprosessen med strategi, årsplan, tertialrapportering og plan- og styringsdialoger.

Konsekvens: Det vil utarbeides en årlig rapport til styret, men krav om en særskilt, årlig plan og rapport om studiekvalitet fra fakultet til UiO sentralt bortfaller.

5. Kvalitetssystemet skal støtte kvalitetsarbeidet i hele organisasjonen.

Konsekvens: Dokumenter og verktøy differensieres etter behovene i de ulike rollene og nivåene i organisasjonen. Se tabell 1.

Tabell 1: Kvalitetssystemet skal støtte både kvalitetssikring og utviklingsarbeid.

Systembeskrivelse for kvalitetssystemet. En rammebestemmelse som gir oversikt over kvalitetssystemet, plasserer ansvar og angir minimumskrav for evaluering av studiekvalitet.	Primært for ledelse og administrasjon.
Rutinebeskrivelser for evaluering av studier. Fakultet- og instituttvise beskrivelser av praksis.	For alle som har ansvar for eller arbeider med evaluering av studier.
Verktøykasse for evaluering av studier. Veiledning og eksempler knyttet til metodikk og innhold i evalueringer.	For alle som har ansvar for eller arbeider med evaluering av studier.
Erfaringsdeling. Blant annet årlig Studiekvalitetsseminar og Idebank for undervisning og læring.	For alle som har ansvar for eller arbeider med å utvikle undervisningen.

Forslag til felles rammer for evaluering av studiekvalitet

I denne oversikten er endringsforslag knyttet til navn, formål, ansvar og frekvens allerede innarbeidet. Innholdet i hvert enkelt tiltak vil bli presentert nærmere i en egen oppfølgingssak. Oversikt over gjeldende rammer for evaluering av studier finnes i vedlegg nummer 1.

Tabell 2: Skisse over forslaget til felles rammer for evaluering av studiekvalitet

Tiltak	Formål	Ansvar	Frekvens
Underveisevaluering av emne	Vurdere behovet for justeringer i undervisningsopplegget	Emneansvarlig	Hver gang emnet tilbys
Periodisk evaluering av emne	En helhetlig gjennomgang av emnet som grunnlag for faglig og strategisk vurdering av behov for forbedringstiltak, endringer i emnet eller nedleggelse	Emneansvarlig/ Instituttleder	Minst hvert tredje år
Underveisevaluering av program	Vurdere behov for justeringer i programbeskrivelsen eller i driften av programmet	Programledelse/ dekan	Årlig
Periodisk evaluering av program	En helhetlig gjennomgang av programmet som grunnlag for faglig og strategisk vurdering av behov for forbedringstiltak, endringer i programmet eller nedleggelse	Programledelse/ dekan	Minst én gang i løpet av 6 år
Tilsynssensor	Føre tilsyn med vurderingsformer, vurderingsprosesser og standarden på vurderingsresultatene i forhold til pensum og undervisningsopplegg	Tilsynssensor/ dekan	Minst annethvert år
Supplerende undersøkelser	Fremskaffe oversikt som grunnlag for analyser	Instituttleder/ dekan / rektor	Jevnlig etter behov
Styringsprosess	Sette mål, planlegge og følge opp tiltak, vurdere måloppnåelse	Instituttleder/ dekan /rektor	Årlig syklus

Videre prosess i saken

Forslag til revidert systembeskrivelse for kvalitetssystemet ved UiO sendes på høring til fakultetene. Deretter bearbeides innspillene og justert forslag til systembeskrivelse legges frem for Studiekomiteen, slik at de konkrete endringene knyttet til hvert evalueringstiltak blir presentert.

Spørsmål til diskusjon i Studiekomiteen

- Studiekomiteen bes vurdere formål, prinsipper og den overordnede retningen for ny systembeskrivelse.
- Studiekomiteen bes vurdere den foreløpige skissen over felles rammer for evaluering av studiekvalitet (*tabell 2*).
- Fremstår endringene presentert i notatet som nyttige for fakultetenes kvalitetsarbeid?

Forslag til vedtak:

1. Studiekomiteen gir sin tilslutning til at kvalitetssystemet videreutvikles i tråd med de formål og prinsipper som er redegjort for i notatet.

(Evt med endringer/ tillegg)

2. Studiekomiteen gir sin tilslutning til skissen for «Felles rammer for evaluering av studiekvalitet». (Evt med endringer/ tillegg...)

Monica Bakken
Studiedirektør

Hege Bolstad Pettersen
Seksjonssjef SST

Bachelor-, master- og profesjonsprogrammer og videreutdanning

Tiltak	Frekvens	Oppgaver	Ansvar for gjennomføring
Underveisvaluering Emne	Hver gang emnet tilbys	Deltakerevaluering	Emneansvarlig/ instituttleder
Periodisk evaluering Emne	Første og andre gang emnet tilbys, deretter jevnlig	- Deltakerevaluering - Oppsummering av gjennomføringsdata - Samlet vurdering	Emneansvarlig/ instituttleder
Årlig evaluering Program	Årlig	- Deltakerevaluering, inkludert studentmottak og informasjon - Oppsummering av gjennomføringsdata - Samlet vurdering	Programledelse/ fakultet
Periodisk evaluering Program	Minst hvert 4. år	Omfatter egenvurdering og ekstern evaluering, med anbefaling om programmets videre drift	Programledelse/ fakultet
Tilsynssensor	Årlig/rotasjon	Tilsyn med eksamen og sensur	Tilsynssensor/ instituttleder
Studenttilfredshetsundersøkelse	2005 og 2007, deretter jevnlig	Institusjonsomfattende evaluering av læringsmiljø og studenttilfredshet	Studieavdelingen
Samlet evaluering av studiekvaliteten	Årlig	Utarbeiding av studiekvalitetsplan, egenvurdering og årlig rapportering	Institutt, fakultet og sentralt nivå

Ph.d.-programmer

Tiltak	Frekvens	Oppgaver	Ansvar for oppfølging
Framdriftsrapport	Årlig	Kandidater og veiledere rapporterer om faglig framdrift og veiledning	Programutvalg/ fakultet
Evaluering av læringsmiljø og kandidattilfredshet	Hvert 3. år	Intern eller ekstern arbeidsgruppe gjennomfører spørreundersøkelse og oppsummerer resultatene	Fakultet/ sentralt nivå
Periodiske evalueringer	Hvert 5. år	Nasjonal eller internasjonal komité gjennomfører evaluering av ett til to doktorgradsprogrammer	Fakultet/ sentralt nivå

I tillegg skal fakultetene og grunnenhetene hvert år i årsplan- og årsrapportarbeidet kort redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak og forbedringer i kvalitetsrutinene.

Åpenhet om evalueringsopplegg og -resultater

Evalueringsopplegg og evalueringsresultater ved UiO skal være åpne og tilgjengelige for alle. Ansatte skal kjenne sin rolle i kvalitets-systemet, og studentene skal vite hvordan de kan delta i arbeidet med studiekvalitet. Resultatene fra evalueringer skal gjøres kjent for dem som har deltatt i evalueringene, og de skal brukes i det videre arbeidet med utvikling av studiekvaliteten.

Viktige dokumenter i kvalitetsarbeidet

- Universitetets systembeskrivelse – felles rammer for arbeidet med studiekvalitet.
- Fakultetenes systembeskrivelser – fakultetenes rammer for arbeidet med studiekvalitet.
- Studiekvalitetsplan – Universitetsstyrets hovedprioriteringer i arbeidet med studiekvalitet.
- Enhetenes årlige planer og rapporter – lokale prioriteringer i arbeidet med studiekvalitet.
- Årsrapport om studiekvalitet – bygger på gjennomførte evalueringer, egenvurderinger av emner og studieprogrammer og analyser av informasjon om studiekvalitet.

Mer informasjon

Du finner mer informasjon om universitetets kvalitetsarbeid på www.kvalitetssystem.uio.no. Her ligger beskrivelser av UiOs felles tiltak for å sikre og utvikle studiekvaliteten, samt lenker til fakultetenes nettsider om studiekvalitet.

www.kvalitetssystem.uio.no

“UiO skal utdanne kandidater med fagkompetanse på høyt europeisk nivå og gi studentene et godt grunnlag for videre utvikling – både som fagpersoner og samfunnsborgere.”

Strategisk plan for Universitetet i Oslo 2005–2009

UNIVERSITETET
I OSLO

Kvalitetssystemet ved Universitetet i Oslo

*Bachelorprogrammer / masterprogrammer / profesjonsprogrammer
videreutdanning / forskerutdanning*

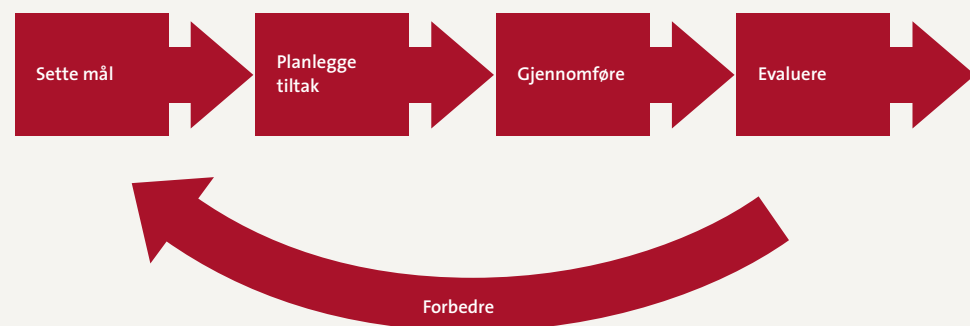

www.kvalitetssystem.uio.no

Formål med kvalitetsarbeidet

UiO skal utdanne kandidater med fagkompetanse på høyt europeisk nivå og gi studentene et godt grunnlag for videre utvikling. Studentene skal få en aktuell og relevant utdanning, med best mulig undervisning og veiledning. Kvalitetssystemet er et verktøy for å nå disse målene.

UiO har alltid lagt vekt på å sikre og utvikle kvaliteten i studier og forskning, og med kvalitetssystemet blir dette arbeidet systematisert og synliggjort. Systemet omfatter alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor søkere til avslutning av studiet.

Ved kontinuerlig å prøve seg selv mot egne mål og ambisjoner legger UiO opp til en målrettet innsats for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling:

Faglærere og undervisningsadministratorene er de som først og fremst skal utvikle undervisning og læringsmiljø videre. God praksis lokalt i organisasjonen skal anerkjennes, oppmuntres og spres. Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for kvaliteten på studiene ved UiO, mens utøvelsen av kvalitetsarbeidet er lagt til fakultetene, instituttene og programmene.

Medvirkning i kvalitetsarbeidet: Bachelor-, master- og profesjonsprogrammer og videreutdanning

Studenter

I kvalitetssystemet deltar studentene først og fremst gjennom studentevalueringer. Studentene skal få god informasjon om hvordan de kan delta i kvalitetsarbeidet og tilbakemelding om hvordan bidragene deres følges opp. Studenter er representert i UiOs råd og utvalg og har også innflytelse gjennom tillitsvalgte studenter.

Faglærere og emneansvarlige

Kvalitetssikringen av emner legger vekt på at deltakerne får bidra med synspunkter underveis, men også på at det jevnlig foretas en grundigere evaluering av kvaliteten på undervisningen og av om målene for emnet er nådd. Hvert emne har en emneansvarlig lærer med ansvar for kvalitetssikringen av emnet, som koordinerer bidragene til kvalitetsarbeidet fra involverte faglærere.

For å styrke undervisningskvaliteten er det innført krav om pedagogisk basiskompetanse ved tilsetning ved UiO, og det er utviklet et opplæringstilbud for personale som mangler slik kompetanse. UiO tilbyr også pedagogisk konsulenthjelp som støtte i arbeidet med studiekvalitet.

Programråd og programledere

Programledelsen har ansvaret for innholdet i og tilretteleggingen av sitt studieprogram, slik at dette fremstår som et helhetlig studietilbud av høy kvalitet. De vurderer årlig om programmets intensjoner er oppfylt. Med jevne mellomrom foretas en grundigere vurdering av programmet for å komme fram til tiltak som styrker programmets kvalitet (periodisk programevaluering).

Ledelse og administrasjon

Ledelsen på alle nivåer har ansvar for koordinering av kvalitetsarbeidet og for å følge opp resultatene. Studiedekaneer, instituttledere og programledere leder kvalitetsarbeidet på sitt nivå. I samarbeid med administrasjonen har ledelsen ansvaret for tilrettelegging og kvalitetssikring av støttetjenestene rundt utdanningene.

Eksterne deltakere

Ved UiO blir eksterne fagpersoner jevnlig benyttet som bedømmersensorer, som tilsynssensorer ved eksamen og sensur og i den periodiske evalueringen av hvert enkelt studieprogram. Eksterne fagpersoner og interessenter fra arbeidslivet deltar også i råd og utvalg ved UiO og i utformingen av nye studietilbud.

Medvirkning i kvalitetsarbeidet: Ph.d.-programmer

Kvalitetssystemet skal bidra til at doktorgradskandidatene ferdigstiller avhandlingene av høy faglig kvalitet og leverer dem til bedømmelse så nær normert tid som mulig. Kvalitetssystemet skal også bidra til at doktorgradsavhandlingene fra UiO følger god forskningspraksis og gjeldende regelverk.

Derfor legges det vekt på:

- best mulig tilrettelegging av forholdene rundt arbeidet med avhandlingen
- etikk og god forskningspraksis: opplæring og bevisstgjøring
- gode rutiner for alle typer rapportering og for oppfølging av rapportering og tilbakemeldinger
- en aktiv tilknytning til UiOs doktorgradsprogram for kandidater med ekstern finansiering og arbeidsplass
- tilbud om faglig relevante kurs for alle kandidater

Doktorgradskandidater og veiledere skal:

- levere hver sin årlige fremdriftsrapport for doktorgradsprosjektet
- delta i evalueringer av doktorgradsprogram og fagmiljø
- være del av et relevant fagmiljø og bidra aktivt inn i dette

Ledelse og administrasjon:

Fakultetene forvalter doktorgradsprogrammene og har det overordnede ansvaret for:

- at den faglige vurderingen av søknader om opptak og innleverte avhandlinger foretas av kompetente, habile bedømmelseskomiteer
- at administrative støttefunksjoner fungerer
- at ordinært plan- og rapporteringsarbeid inkluderer tiltak for å videreutvikle forskerutdanningen

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften)

Vedtatt av NOKUT 27. januar 2011

Kapittel 3

Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring av utdanningen

Kvalitetssikringssystemet skal frambringe den kunnskapen som institusjonen trenger for å kunne vurdere kvaliteten i studiene. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, internt og eksternt, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Institusjonen skal ha faste rutiner og prosesser som i en årlig syklus frambringer, vurderer og anvender informasjon om det enkelte studium og om utdanningsvirksomheten generelt. Systemet skal bidra til at institusjonen vurderer resultatene i utdanningsvirksomheten, avdekker svakheter, iverksetter forbedringstiltak og foretar kontinuerlige vurderinger med sikte på kvalitetsutvikling. Vesentlig informasjon og vurderinger skal være tilstrekkelig dokumentert.

Institusjonen utformer sitt system, hvilke data og informasjon som inngår, og hvilken dokumentasjon det frambringer ut i fra egen størrelse, faglig profil og lokale behov. Jamfør også Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1.

§ 3-1 NOKUTs evaluering

1. Sakkyndige oppnevnt av NOKUT vurderer institusjonens kontinuerlige og systematiske arbeid for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen.
2. De sakkyndige skal foreta en helhetlig bedømmelse av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det, der kriteriene nevnt i § 3-1.3 ses i sammenheng, jamfør Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2.2.
3. Institusjonenes kvalitetssikringssystem evalueres ut fra følgende kriteriesett:
 - a. **Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur** NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.
 - b. **Mål, plan og ledelsesforankring** NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og besluttende organ på de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.
 - c. **Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene** NOKUT skal vurdere hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.
 - d. **Analyse, vurdering og rapportering** NOKUT skal vurdere hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.
 - e. **Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring** NOKUT skal vurdere hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten